

Seat No. : _____

JD-115

July-2021

B.A., Sem.-VI

CC-313 : Gujarati
(સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

વિભાગ – 1

કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નના જવાબ આપો :

14 × 3 = 42

1. શબ્દ-શક્તિ એટલે શું ? એ સમજાવી અભિધા, લક્ષણા, વ્યંજના વિશે નોંધ લખો. 14
2. લક્ષણા શક્તિના પ્રકાર સદષ્ટાંત લખો. 14
3. છંદ અને અલંકાર વિશે સવિસ્તાર નોંધ લખો. 14
4. સર્જન પ્રક્રિયામાં કલ્પન અને પ્રતીકનું સ્વરૂપ અને કાર્ય જણાવો. 14
5. સાહિત્ય સ્વરૂપ – નાટકનો પરિચય આપો. 14
6. ટૂંકીવાર્તાનું સાહિત્ય સ્વરૂપ સવિસ્તાર લખો. 14
7. વિવેચન એટલે શું ? એ જણાવી વિવેચનના બે પ્રકાર સ્પષ્ટ કરો. 14
8. આપેલી ટૂંકનોંધ લખો : 14
(1) અભિવ્યક્તિ અને પ્રત્યાયન
(2) કારચિત્રી અને ભાવચિત્રી પ્રતિભા

વિભાગ – 2

(ફરજીયાત)

કોઈપણ આઠના જવાબ આપો :

8

1. શબ્દ-શક્તિના પ્રકાર કેટલાં છે ?
(a) ત્રણ (b) પાંચ
(c) સાત (d) દસ
2. લક્ષણા શક્તિ પ્રવર્તન માટે પ્રથમ શરત શી છે ?
(a) શબ્દ (b) મુખ્યાર્થબાધ
(c) યોગ (d) પ્રયોજન

3. 'નર્મદ સિંહ હતો.' એ કઈ શબ્દ-શક્તિનું ઉદાહરણ છે ?
 - (a) અભિધા
 - (b) લક્ષણા
 - (c) વ્યંજના
 - (d) આમાંથી કોઈ નહિ
4. 'તદ્વ્યોગ' એટલે શું ?
 - (a) શક્તિ
 - (b) લક્ષ્યાર્થનો મુખ્યાર્થ સાથે સંબંધ
 - (c) અર્થ
 - (d) કોઈ નહિ
5. અભિધા અને લક્ષણા પછી પણ કઈ શક્તિ જે વ્યક્યાર્થ આપે છે ?
 - (a) અભિધા
 - (b) લક્ષણા
 - (c) વ્યંજના
 - (d) કોઈ નહિ
6. લક્ષણાના મુખ્ય કેટલા પ્રકાર છે ?
 - (a) એક
 - (b) બે
 - (c) ત્રણ
 - (d) આઠ
7. મુખ્યાર્થ એટલે મુખ્ય અર્થ એનો સમાનાર્થી _____ પણ થાય.
 - (a) પ્રાથમિક
 - (b) બીજો
 - (c) ત્રીજો
 - (d) આમાં કોઈ નહિ
8. 'ઈમેજ'ને ગુજરાતીમાં કઈ સંજ્ઞાથી ઓળખાવાય છે ?
 - (a) પ્રતીક
 - (b) કલ્પન
 - (c) પુરાકલ્પન
 - (d) કોઈ નહિ
9. કાવ્યમાં લય સર્જનનું કાર્ય કોણ કરે છે ?
 - (a) કલ્પન
 - (b) પુરાકલ્પન
 - (c) છંદ
 - (d) પ્રતીક
10. 'જટાયુ' કાવ્યમાં જટાયુને શું કહેવાય ?
 - (a) કલ્પન
 - (b) પ્રતીક
 - (c) પુરાકલ્પન
 - (d) કોઈપણ નહિ
11. 'પ્રતીક' એ કઈ અંગ્રેજી સંજ્ઞાનો ગુજરાતી અનુવાદ છે ?
 - (a) સિમ્બોલ
 - (b) ઈમેજ
 - (c) મીથ
 - (d) મીટર

12. સોનેટમાં કેટલી પંક્તિ હોય છે ?
- (a) બાર (b) તેર
(c) ચૌદ (d) સોળ
13. અનુકરણનો સિદ્ધાંત કોણે આપ્યો ?
- (a) સોક્રેટિસ (b) પ્લેટો
(c) લોન્ગઈનસ (d) એલિયટ
14. કોઈપણ બે ભાષા કે સર્જકનો અભ્યાસ કરી પદ્ધતિમાં થાય છે ?
- (a) ઐતિહાસિક (b) વર્ણનાત્મક
(c) તુલનાત્મક (d) કોઈ નહિ
15. 'અભિવ્યક્તિ' એ કોની સાથે સંકળાયેલી છે ?
- (a) સર્જક (b) ભાવક
(c) વિવેચક (d) કોઈ નહિ
16. પ્રતિભાના બે પ્રકાર કોણે ગણાવ્યાં છે ?
- (a) ભરત (b) મમ્મટ
(c) રાજશેખર (d) કુન્તક
-

